

Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet

CO₂-fangst på affaldsforbrændingsanlæg under udbudsmodellen

10. februar 2023

Der er spurgt ind til affaldsforbrændingsanlæggenes mulighed for at investere i CCS-fangst under udbudsmodellen

Svar

Konkurrenceudsættelsen vil styrke det økonomiske incitament til installation af fangstanlæg, *jf. notits 2 om konsekvensvurdering af ny organisering af affaldsforbrændingssektoren*

Installation af fangstanlæg er behæftet med betydelige anlægsinvesteringer, der vil skulle afskrives over en lang årrække. Derfor vurderes det, at de mest konkurrencedygtige forbrændingsanlæg med lang tidshorizont vil have større incitament til at etablere CO₂-fangstanlæg. Det kan bl.a. være nye anlæg med lang restlevetid, eller effektive anlæg, der vil reinvestere, når eventuelt anlægsmateriel er udtjent.

Anlæg, der står over for at lukke, vil således have et væsentlig lavere incitament, da den økonomiske omkostning alt andet lige må være højere for disse anlæg, som følge af lavere restlevetid.

Konkurrenceudsættelsen vil samtidig sikre, at det er anlægget, som investerer i CCS, der også tager risikoen for investeringen, hvilket grundlæggende vurderes hensigtsmæssigt og tilsvarende de investeringsvilkår, som andre virksomheder har.

Der vil være en række incitamenter til at investere i CCS. Bl.a. er der på nuværende tidspunkt afsat knap 40 mia. kr. til støtte af CO₂-fangst med *aftale om en grøn skattereform 2022*, *grøn delaftale til finansloven 2022*, og *Klimaaftale for energi og industri 2020*. Dertil kommer, at det ved opførelse af CO₂-fangstanlæg umiddelbart vil være muligt at afløfte både CO₂-afgift og EU's CO₂-kvote for forbrændingsanlægge, såfremt CO₂ lagres permanent.

Det giver affaldsforbrændingsanlæggene et økonomisk incitament til at installere fangstanlæg mhp. bl.a. permanent lagring af kulstof. Alternativt kan den fangede CO₂ videresælges til PtX, hvilket dog ikke vil give mulighed for at afløfte CO₂-afgiften eller kvotebetaling. PtX-brændstoffer er afgiftsfritaget, da de i den nationale emissionsopgørelse opgøres som neutrale, *jf. FN's retningslinjer*.

Hertil kommer, at de nuværende energi- og CO₂-afgifterne på rumvarme med *Aftale om en grøn skattereform for industri mv.* omlægges fra energiafgift til CO₂-afgift. Det indebærer en betydelig forhøjelse for det fossile affald og en betydelig lempelse for det biogene affald, da biogent affald i blandede læs i dag er pålagt energiafgift. Da hovedparten af det forbrændingsegnede danske affald på nuværende tidspunkt er biogent, skønnes omlægningen af afgifter at medføre, at afgifterne på

affaldsforbrænding samlet set falder. Ændringer i affaldssammensætningen vil påvirke den faktiske afgiftsbelastning.

Hjemmel til at investere i CCS

Kommunalt ejede affaldsforbrændings- og biomasseanlæg fik med bekendtgørelsesændring d. 8. juni 2022 lov til at etablere og drive CO₂-fangst. Formålet var at give kommuner og kommunalt ejede virksomheder hjemmel til at eje og drive CO₂-fangstanlæg som tilknyttet virksomhed på el- og varmeproduktionsanlæg, herunder affaldsforbrændings- og biomasseanlæg.

Udformningen af hjemlen til at eje og drive CO₂-fangstanlæg som tilknyttet virksomhed, indebærer, at omkostninger til CO₂-fangstanlægget ikke kan overvælttes i varmepriserne. Det er i overensstemmelse med de to delaftaler om CCS-strategien, som blev indgået mellem Socialdemokratiet, Venstre, Dansk Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance og Alternativet, hvor det blev besluttet at *”størstedelen af affaldsforbrændingsanlæg og enkelte biomasseanlæg med potentiale for CO₂-fangst er kommunalt ejede. Der er behov for at sikre, at kommuner får en klar hjemmel til at deltage i konkrete aktiviteter såsom CO₂-fangst. Aftalepartierne er derfor enige om, at kommunale aktører skal have en klar hjemmel til at etablere og drive CO₂-fangstanlæg på affaldsforbrændings- og biomasseanlæg. Regeringen vil præsentere en konkret model i 2022. Modellen skal understøtte, at omkostninger til CCS-anlæg ikke overvælttes på varme- og affaldsforbrugere og samtidig understøtte en grøn, effektiv og sikker forsyningssektor”*.

Det er fra d. 1. januar 2023 blevet muligt for kommuner at påtage sig økonomiske forpligtelser i forbindelse med, at kommunale forsyningsvirksomheder deltager i udbud af statslig støtte til CCUS. Dette havde til hensigt at sikre, at kommunalt ejede anlæg reelt kan indgå kontrakt om første udmøntning af CCUS-puljen.

Klima-, energi- og forsyningsministeren har d. 25. januar fremsat et lovforslag, der skal gøre det muligt, at overskydende gratis tildelte CO₂-kvoter, hvor de overskydende CO₂-kvoter er opstået ved statslig støttet CO₂-fangst, skal overføres til den statsstøttede CO₂-fangstenhed, som skal lade værdien af den eller de overskydende CO₂-kvoter indgå i beregningen af støttebeløbet. Dermed vil det blive muligt at anvende værdien af overskydende gratis CO₂-kvoter til at medfinansiere CO₂-fangst i forbindelse med statslige støtteudbud og derved mindske støttebehovet.

Det bemærkes afslutningsvist, at Vestforbrændingen er blevet prækvalificeret og med i konkurrencen om midlerne i forbindelse med første udmøntning af CCUS-puljen.

Videre proces

Aftalepartierne bag CCS-strategien vil i 2023 blive præsenteret for et oplæg til ud-møntning af anden fase, hvor erfaringerne fra første fase vil indgå i forhold til de-signet af puljen.

Der er desuden igangsat et arbejde med de langsigtede rammer for CCUS på for-brændingsanlæg, som undersøger rammerne for kommunal deltagelse i CCUS. Ar-bejdssporet har ophæng i CCS-aftalerne fra 2020-2022, hvor der bl.a. vil ses på fordele og ulemper ved et CCS-krav på forbrændingsanlæggene. Regeringen for-venter senest at vende tilbage herom i 2024.